

KRONIEK

schien niet dadelijk vergeten zou worden. Daarop wil ik dus nog even ingaan.

Ik had de quæstie aan de orde gesteld, „hoe het staat met den rechtvaardigheidszin van den criticus Ter Braak”, en wel om deze reden. Langen tijd vóór het verschijnen van het boek van de weduwe Douwes Dekker Jr was aan Ter Braak duidelijk aangetoond dat hij ongelijk gehad had, zich aan te sluiten bij degenen die Douwes Dekker Jr een „monster”, een „onverlaat”, een „raté”, een „vervalscher”, een „non-valeur” en een „misbaksel” hadden genoemd (zoo zijn nl. onze manieren, in de literaire wereld). Niettemin is Ter Braak's houding van dien aard gebleven, dat mevr. Douwes Dekker zich genoodzaakt zag, een heel boek te schrijven, o.a. om de nagedachtenis van haar man tegen Ter Braak te verdedigen. Ik voor mij meende eruit te mogen afleiden dat het den schijn had, alsof Ter Braak verzuimd had, „door hem begaan onrecht *tijdig en in voldoende mate* goed te maken”; en ik stelde de wenschelijkheid van een onderzoek in het licht.

Hierop vroeg nu de N. R. Ct, of ik dan het artikel niet kende „dat Ter Braak (op 14 Dec.) in Het Vaderland als antwoord op het roddelboek van genoemde weduwe geschreven heeft”. Mijn antwoord is eenvoudig: ja, ik kende het wel; maar het doet aan mijn gevolgtrekkingen niets af. In dat artikel, hetwelk dus na het boek van mevr. Douwes Dekker verscheen, brengt Ter Braak het wéér niet verder, dan tot de sarkastische erkenning: „Wij weten nu dat Douwes Dekker Jr een modelleeraar is geweest, die mooi Cyrano de Bergerac kon voordragen”. Dat Douwes Dekker een modelleeraar geweest was, had de weduwe beweerd. De quæstie was, of

het oorbaar was geweest, hem een „monster”, een „raté” enz. te noemen. M.a.w., Ter Braak antwoordde *te laat en onvoldoende*, nl. op de wijze van den man die een onschuldig beklagde, na diens verontwaardigde en ontstelde verdediging, zoo iets toevoegt als: „Nu goed, we weten dan voortaan dat je een reuzenkerel bent”. Te laat en onvoldoende: precies zooals ik in ons Febr.-nr gezegd heb.

De rest van Ter Braak's artikel over het boek van mevr. Douwes Dekker wordt, volgens zijn gewoonte, ontsierd door noodlooze hatelijkheden. Het bevat verder, naast het een en ander dat ongetwijfeld juist is, twee of drie onwaarheden, waarvan ik er één citeer: dat de schrijfster van haar man „een heros van den geest” zou hebben willen maken. Hier is eenvoudig niets van aan.

Kortom, wij verkeerden omtrent den rechtvaardigheidszin van den criticus Ter Braak bij voortduring in onzekerheid. Het ziet ernaar uit, of deze schrijver, wanneer hij door welke oorzaak dan ook eenig onrecht heeft begaan, dit alleen goedmaakt, als hij ertoe gesommeerd wordt door middel van heele boekdeelen. En dan nog op hoonende wijze, met accompagnement van nieuwe beledigingen.

Een onzekerheid die ik pijnlijk zou willen noemen, indien er op de wereld geen gewichtiger zaken waren. Een werkelijk gewichtige zaak is b.v. de vraag, wie en wat Multatuli geweest is; en het is er een van veel meer belang dan de vraag naar de menschenwaarde van Multatuli's zoon. Dat geef ik Ter Braak gemakkelijk toe. Maar rechtvaardigheid tegenover particulieren heeft ook nog wel eenig belang.

J. Tielrooy